

Sweatshop i udviklingslandene såvel som i den udviklede verden

Transnationale selskaber har ofte samlebandsfabrikker – såkaldte *sweatshops* – i såvel tredje verdenslande som i udviklede landes storbyer. F.eks. har en stor koreansk tekstilvirksomhed en fabrik i såvel Guatemala og Los Angeles. Den guatemalanske fabrik producerer standardmodeller til det generelle marked i USA, mens fabrikken i Los Angeles samler mere specialiserede typer til nicher på det lokale marked. Arbejdskraften på de to fabrikker er tilsyneladende den samme, idet langt de fleste af arbejderne i Los Angeles er indvandrere fra Centralamerika. 35 % af arbejderne på fabrikssystemerne i USA får under USA's mindsteløn. Flertallet får ikke penge for overarbejde og 7 % af udbyderne bruger ulovligt børnearbejde¹⁵. Lønnen i USA's beklædningsindustri faldt mellem 1950 og 1987 fra at udgøre 77 % af den gennemsnitlige industriarbejderløn til kun at udgøre 54 %.

Tendensen er den samme i andre sektorer, hvor migrantarbejdere gradvist har overtaget jobs fra hvide og afroamerikanere. Slagterierne er en af de arbejdspladser, hvor der i dag arbejder mange migranter. Her er reallønnen i dag er kun det halve af, hvad den var i 1960'erne.¹⁶ Kritikere taler om et ”socialt apartheid”.

Papirløse indvandrere vil acceptere endog horrible forhold af frygt for at blive deporteret. Hvilket kan bruges som et kontrolinstrument af arbejdsgiverne, som ansætter disse arbejdere. I nogle tilfælde tilbageholder arbejdsgiverne de ansattes pas for at beholde eller skære ned på deres løn eller tvinger dem til at arbejde i døgndrift.

Til forsvar for tendensen til et segmenteret arbejdsmarked, kan man fremhæve, at migrantarbejdere får bedre kår end i deres hjemland.

Men uligheden i ansættelsesvilkår bryder med lighedstanken, som er grundlæggende i liberale, demokratiske landes selvforståelse. Samtidig nedbrydes sammenhængsfaktoren i samfundet (se kapitel 6). Der opstår i samme vestlige land to grupper af mennesker: borgerne (indbyggere med statsborgerskab) – f.eks. etniske danskere eller franskmænd, som nyder godt af almindelige lønmodtagerrettigheder – og ikke-borgerne, som under dårlige vilkår må trække med at passe de lokale ældre, vaske tallerkner på deres restauranter eller arbejde i nathold på slagterier eller med at rengøre hospitaler.

Ifølge marxister tilstræber kapitalister i deres søgning efter profitmaksimering den mest fordelagtige blanding af produktionsomkostninger i den nye globale produktion. Dette fører til, at arbejdsgivere udnytter de mange økonomisk trængte migranter, som er rede til at lade sig ansætte til usle lønninger og dårlige, undertiden farlige vilkår.